

Raadsvoorstel

Raadsvergadering d.d.	2 februari 2026
Zaaknummer	444061
Portefeuillehouder	Wethouder C. de Pee
Onderwerp	Programma Jeugd

Beslispunten

1. In te stemmen met de doelstelling zoals geformuleerd in het Programma Jeugd (bijlage 1) waarin de focus ligt op het creëren van een sterk netwerk en een brede pedagogische basis voor jeugd van -9 maanden tot 23 jaar, waarin onderwijs, vrije tijd, gezondheid en veiligheid elkaar versterken;
2. Kennis te nemen van het uitvoeringsprogramma zoals opgenomen in het Programma Jeugd;
3. In te stemmen met een incidenteel budget van €45.000 voor 2026 voor de inzet van een jongerenwerker om de uitvoering van Programma Jeugd te realiseren;
4. Hiervoor het beschikbare budget van €8.500 in te zetten en daarnaast een begrotingswijziging door te voeren van €36.500 en dit ten laste te brengen van het jaarresultaat van 2026;
5. In te stemmen met een structurele verhoging van het gezondheidsbudget voor GGD werkzaamheden met €7.500;
6. Hiervoor een begrotingswijziging door te voeren en ten laste te brengen van de meerjarige geraamde jaarresultaten.

Samenvatting

In december 2024 is de startnotitie Programma Jeugd door de gemeenteraad vastgesteld. Volgens het voorgestelde proces uit de startnotitie is toegewerkt naar een Programma Jeugd met bijbehorend uitvoeringsprogramma (bijlage 1). Het programma heeft als doel dat op Vlieland het voor alle jongeren mogelijk is om gelukkig op te groeien en zich te ontplooiën in een veilige en kansrijke omgeving. Dit willen we bereiken door een sterk netwerk en een brede pedagogische basis te creëren voor jeugd van -9 maanden tot 23 jaar, waarin onderwijs, vrije tijd, gezondheid (mentaal en fysiek) en veiligheid elkaar versterken. Voor de inzet van een jongerenwerker om de uitvoering van Programma Jeugd te realiseren wordt voorgesteld een begrotingswijziging door te voeren van €36.500 en dit ten laste te brengen van het jaarresultaat van 2026. Voor het versterken van de inzet van de GGD gericht op de jeugd wordt voorgesteld om in te stemmen met een structurele verhoging van het gezondheidsbudget voor GGD werkzaamheden met €7.500 en hiervoor een begrotingswijziging door te voeren en ten laste te brengen van de meerjarige geraamde jaarresultaten.

A decorative green wavy line that starts on the left, rises slightly, and then flows down towards the right, ending near the bottom right corner of the page.

Aanleiding

In december 2024 is de startnotitie Programma Jeugd (bijlage 4) door de gemeenteraad vastgesteld. Dit naar aanleiding van verschillende actiepunten in het Raadsbreed akkoord gemeente Vlieland 2022-2026:

- Investeer in de relatie met het nieuwe schoolbestuur (nr. 25)
- Onderzoek de mogelijkheden tot verbreding van het onderwijsaanbod (MBO en/of HBO) (nr. 26)
- Treed in overleg met jongeren, buurtsportcoach en ondernemers om te komen tot een passend aanbod voor ontspanning voor de jeugd in de leeftijdscategorie van circa 14 tot 18 jaar (nr. 32)
- Werk aan het verder realiseren van de kanteling in het sociaal domein en adviseer ons over de noodzakelijke maatregelen en middelen die hiervoor nodig zijn (nr. 33)
- Onderzoek de mogelijkheden tot een bredere maatschappelijke en sociale ondersteuning van de jongeren (nr. 34)
- Doe onderzoek naar toekomstige sportbehoefte en de betaalbaarheid hiervan voor iedereen (nr. 37)
- Zet in op continuering van de inzet van de buurtsportcoach (nr. 38)

Volgens het voorgestelde proces uit de startnotitie toegewerkt naar een Programma Jeugd, waarbij de volgende stappen zijn doorlopen:

- Beschrijving van wat er gebeurt op dit onderwerp en welke partijen hierin actief zijn
- Inzicht geven in hoe landelijke ontwikkelingen zich verhouden tot het Vlielandse
- Uitwerken van een analyse van de Vlielandse situatie en daar concrete uitdagingen uit opmaken
- Inzichtelijk maken hoe er met uitdagingen kan worden omgegaan en wat er daarvoor aan versterking in het huidige netwerk nodig is
- Actiepunten vaststellen voor continuering en verbetering naar aanleiding van bovenstaande analyse

Beoogd resultaat

Op Vlieland is het voor alle jongeren mogelijk om gelukkig op te groeien en zich te ontplooiën in een veilige en kansrijke omgeving. Dit willen we bereiken door een sterk netwerk en een brede pedagogische basis te creëren voor jeugd van -9 maanden tot 23 jaar, waarin onderwijs, vrije tijd, gezondheid (mentaal en fysiek) en veiligheid elkaar versterken. Grip op het netwerk zorgt ook dat goed in beeld is waar iets meer of juist minder op ingezet kan worden en de juiste keuzes kunnen worden gemaakt qua inzet van financiën en tijd. Daarnaast is het van belang om het sociaal domein meer toekomstbestendig in te richten met preventie en samenwerking als uitgangspunt.

Relatie met omgevingsvisie

In de omgevingsvisie is een leefbaar eiland onderdeel van de hoofddoelstelling, waarbij de mogelijkheid van onderwijs van belang is. Daarnaast is één van de sociale vertrekpunten:

6. We willen de jeugd betrekken bij keuzes die de toekomst van Vlieland bepalen.

- a) Vlieland moet een eiland blijven waar kinderen veilig en gezond op kunnen groeien en waar vanuit een mooie jeugd een levenslange binding met het eiland blijft bestaan.*
 - b) Bij grote vraagstukken voor de toekomst van Vlieland wordt de mening van de jeugd betrokken*
- 

Argumenten

1.1 De noodzaak voor een Programma Jeugd blijkt uit meerdere (landelijke) ontwikkelingen

Kinderen en jongeren groeien op in een wereld die sneller, drukker en complexer is dan twintig jaar geleden. Sociale media, prestatiedruk, veranderende gezinsvormen en maatschappelijke verwachtingen maken dat opgroeien vandaag de dag andere uitdagingen met zich meebrengt — ook op een plek die zo bijzonder en kleinschalig is als Vlieland. Vanuit de formele rol van de gemeente bekeken blijkt de noodzaak voor een samenhangend Programma Jeugd daarnaast uit de volgende vier ontwikkelingen: toename van hulpgebruik en kosten onder de Jeugdwet, versnippering in verwijzingen en besluitvorming, kwetsbaarheid van het netwerk, nationale verschuiving naar preventie en gezondheid. Het effect van deze ontwikkelingen staan verder uitgewerkt in het Programma Jeugd (bijlage 1).

1.2 Het Programma Jeugd zorgt voor grip op de samenhang tussen beleidsterreinen

Met het Programma Jeugd willen we proactiever inspelen op wat de jeugd en het netwerk rondom de jeugd nodig heeft. Het Programma Jeugd vormt een eerste belangrijke bouwsteen binnen deze ontwikkeling. Het laat zien wat er nodig is om jeugd en gezinnen sterker te ondersteunen, met preventie en samenwerking als uitgangspunt. Eén van de cruciale onderdelen daarin is de inzet van een jongerenwerker, die bijdraagt aan verbinding, vroegsignalering en het versterken van de pedagogische basis op het eiland. Binnen het Programma Jeugd vallen meerdere beleidsterreinen waaronder het sociaal domein, welzijn, sport, onderwijs, veiligheid en handhaving. Met de integrale aanpak zorgen we ervoor dat we de regie houden en versterken op de lopende activiteiten en dat deze passend zijn binnen de Vlielandse situatie.

2.1 Het uitvoeringsprogramma zorgt voor de benodigde focus op de doelgroep jeugd

Een belangrijk onderdeel van het Programma Jeugd is het versterken van de onderlinge samenwerking en zichtbaarheid. Naar elkaar en naar de Vlielandse jeugd zelf. Zo heeft het opstellen van het programma het afgelopen jaar er ook al voor gezorgd dat er meer helderheid gekomen is over het netwerk rondom de jongeren en is de afstemming versterkt. Door te werken met een uitvoeringsprogramma wordt de aandacht vastgehouden op deze doelgroep met gerichte actiepunten die zorgen voor voortgang.

2.2 Voor de uitvoering is samenwerking in het netwerk rondom de jeugd van groot belang

Bij de onderwerpen die in het Programma Jeugd zijn uitgewerkt is het van belang om bewust te blijven van de rolverdeling tussen de gemeente en iedereen die actief is rond de Vlielandse jeugd. De gemeente heeft bij meerdere onderwerpen een faciliterende rol met als doel het mogelijk maken dat iedereen de ruimte krijgt om zijn/haar rol zo goed mogelijk te vervullen. De rol van de gemeente in de benoemde acties draait vaak om coördineren, stimuleren en communiceren. Helder krijgen welke bijdrage vanuit de gemeente wenselijk en haalbaar is, zal daarom in de uitvoering van Programma Jeugd een terugkerend gespreksonderwerp blijven.

2.3 De kindermobudsman onderschrijft het belang van het Programma Jeugd met bijbehorend uitvoeringsprogramma

In 2024 heeft de kindermobudsman een bezoek gebracht aan Vlieland en heeft zij gesprekken gevoerd met de kinderen op het eiland. In oktober 2025 verwees zij naar dit bezoek in de Rede van Fryslân. Door de sterke connectie tussen deze speech en het Programma Jeugd heeft oud-

wethouder Vellinga-Beemsterboer gevraagd of de kinderombudsman een reactie wilde geven op het concept Programma Jeugd. In deze reactie (bijlage 2) wordt het belang van het Programma onderschreven. Op basis van deze reactie zijn aanscherpingen gemaakt in het Programma om het beter in lijn te brengen bij het kinderrechtenverdrag. Dit betreft onder andere een concretisering van de doelen en uitleg hoe de uitdagingen en acties zich verhouden tot de algemene doelstelling van het programma. Daarnaast is het gebruik van de kinderrechtentoets toegevoegd en is de specifieke aandacht voor de identiteit van het kind en de verscheidenheid die er tussen de jongeren bestaat en het betrekken van de jeugd nog duidelijker verwerkt in het programma. Ook zijn de mogelijkheden en beperkingen duidelijker benoemd van onderwijsaanbod op het eiland. Tot slot is de aanpak rondom huiselijk geweld van wezenlijk belang. Dit stond ook al benoemd in gemeentelijke begroting, maar is nu ook toegevoegd als actiepunten.

3.1 Een belangrijk onderdeel binnen het Programma Jeugd is de rol voor een jongerenwerker

De inzet van een jongerenwerker is een noodzakelijke schakel binnen de beweging die we als gemeente willen maken: van zorg naar preventie en van externe inkoop naar lokale organisatie. De jongerenwerker zal bijdragen aan vroegsignalering, verbinding tussen jongeren en professionals, ouderbetrokkenheid en het versterken van het lokale netwerk rondom jeugd en gezinnen. Voor 2026 vragen we budget aan voor de inzet van de jongerenwerker op basis van de acties die nu zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma. We verwachten dat dit ongeveer een inzet vraagt van 2 à 3 dagen per week, wat niet past binnen de huidige capaciteit. Een jongerenwerker speelt een belangrijke rol in het dichterbij organiseren van zorg en ondersteuning, zodat we eerder kunnen helpen en meer grip houden op wat er speelt. Hij of zij is zichtbaar in het dorp, kent de jongeren en ziet snel wanneer iemand dreigt vast te lopen. Door het vertrouwen dat jongeren in hem/haar hebben, komt hulp op gang nog vóórdat problemen groot worden. Zo voorkomen we dat jongeren later in zwaardere jeugdzorg terechtkomen, wat vooral beter is voor hen, maar ook de kosten voor jeugdzorg verlaagt. Door vroegtijdig te signaleren en samen op te trekken, bouwen we aan een gezonde, gelukkige en betaalbare toekomst voor onze jeugd op het eiland. Om de effecten te meten of een jongerenwerker een goede toevoeging is voor het eiland wordt er een 0 meting gemaakt. Hier zal de gemeente kijken naar het aantal jongeren binnen de jeugdzorg en het voorliggend veld, wat de stip op de horizon is en wat het effect is van de jongerenwerker. Het gebruik van de Kinderrechtentoets is hiervoor een passend middel.

4.1 De invulling van de rol van jongerenwerker voor in samenhang met de gehele zorgstructuur uitgewerkt

Een structurele aanvraag voor een jongerenwerker en een precieze invulling van de functie wordt opgenomen in het voorstel voor de herinrichting van de zorgstructuur op het eiland. Deze volgt in de loop van 2026. Op die manier kunnen we de financiële en organisatorische keuzes in samenhang afwegen en borgen binnen de nieuwe structuur, waarin we onderzoeken hoe zorg en ondersteuning dichterbij de inwoners kunnen worden georganiseerd — mogelijk via een eigen eilandteam. Er kan gebruik gemaakt worden van het al aanwezige budget van €8.500 van jeugd- en jongerenwerk voor de uitvoering van de uitvoeringsprogramma, maar dit dekt maar voor een klein deel het benodigde budget voor de uitvoering van het Programma Jeugd.



5.1 De GGD is een logische partner voor het versterken van de inzet van de jeugdgezondheidszorg

Een uitbreiding van de inzet van de GGD past bij de landelijke preventieve aanpak voor gezond, veilig en kansrijk opgroeien. De inzet van de GGD biedt ondersteuning voor zowel kinderen, jongeren als ouders. De GGD is een belangrijke partner op Vlieland en speelt een grote rol in het uitvoeringsprogramma van Programma Jeugd. Het budget voor de structurele inzet van de GGD is afgelopen jaren hetzelfde gebleven, maar de inzet is toegenomen waardoor het budget niet meer toereikend is. Gebleken is dat voornamelijk de inzet van de pedagoog voor meerdere doelgroepen van meerwaarde is. Afgelopen jaar is gebleken dat de extra inzet van de pedagoog voor prenatale huisbezoeken en het samenbrengen van ouders met jonge kinderen wenselijk is, wat vraagt om extra budget. Daarnaast is extra inzet van de GGD gewenst voor het opzetten van het multidisciplinair overleg voor zorgprofessionals en ondersteunt de gezondheidsbevorderaar bij initiatieven voor een gezonde leefstijl.

Kanttelingen/risico's

3.1 Het uitvoeringsprogramma van Programma Jeugd vraagt om een tijds- en financiële investering

Uit de analyse en onderzoek voor Programma Jeugd blijkt dat extra inzet en aandacht voor de jeugd en het netwerk rondom de jeugd noodzakelijk en wenselijk is. Het uitvoeringsprogramma wat hier uit voortgekomen is, vraagt een tijds- en financiële investering bovenop de huidige budgetten en capaciteit. Met deze inzet wordt gestreefd naar het voorkomen van hoge kosten van langdurige en geïndiceerde zorg. Het is alleen lastig om een goede inschatting te maken hoeveel er bespaard gaat worden met deze inzet op preventie. Voor nu wordt daarom in eerste instantie budget aangevraagd voor de functie van jongerenwerker voor 2026, en kan vervolgens voor de komende jaren een gerichter budget aangevraagd waarbij de jongerenwerker geïntegreerd is in het gehele aanbod van hulpverlening op Vlieland. De verwachting is dat deze inzet bijdraagt aan grip houden op het netwerk, en beter in beeld is waar keuzes gemaakt moeten worden qua inzet van financiën en tijd.

Uitvoering

Na positieve besluitvorming kan verder worden gewerkt aan het uitvoeringsprogramma. De resultaten van de ingezette acties worden meegenomen in het jaarverslag bij de jaarrekening.

Communicatie

Na vaststelling zal er met inwoners, organisaties en andere stakeholders gecommuniceerd worden. De jeugd is bij de totstandkoming betrokken geweest (zie onder andere bijlage 3) en zal vanzelfsprekend bij de uitvoering een belangrijke stem krijgen.

Financiën

Voor de inzet van een jongerenwerker om de uitvoering van Programma Jeugd te realiseren wordt voorgesteld het beschikbare budget van €8.500 in te zetten en daarnaast een begrotingswijziging door te voeren van €36.500 en dit ten laste te brengen van het jaarresultaat van 2026. Voor het versterken van de inzet van de GGD gericht op de jeugd wordt voorgesteld om in te stemmen met een structurele verhoging van het gezondheidsbudget voor GGD



werkzaamheden met €7.500 en hiervoor een begrotingswijziging door te voeren en ten laste te brengen van de meerjarig geraamde jaarresultaten.

Juridische Zaken

Nvt

Bijlagen

1. Programma Jeugd
2. Brief Kinderombudsman
3. Brief De jeugd spreekt zich uit
4. Startnotitie Programma Jeugd

Burgemeester en wethouders van Vlieland, 16 december 2025,

M. Schrier, burgemeester

A. Idema, gemeentesecretaris



De raad van de gemeente Vlieland,

1. heeft het voorstel van burgemeester en wethouders van 16 december 2025 gelezen;
2. heeft nagedacht over:
 - *de noodzaak voor een Programma Jeugd die blijkt uit meerdere (landelijke) ontwikkelingen*
 - *dat het uitvoeringsprogramma zorgt voor de benodigde focus op de doelgroep jeugd*
 - *de rol voor een jongerenwerker als belangrijk onderdeel binnen het Programma Jeugd*

Besluit

1. In te stemmen met de doelstelling zoals geformuleerd in het Programma Jeugd (bijlage 1) waarin de focus ligt op het creëren van een sterk netwerk en een brede pedagogische basis voor jeugd van -9 maanden tot 23 jaar, waarin onderwijs, vrije tijd, gezondheid en veiligheid elkaar versterken;
2. Kennis te nemen van het uitvoeringsprogramma zoals opgenomen in het Programma Jeugd;
3. In te stemmen met een incidenteel budget van €45.000 voor 2026 voor de inzet van een jongerenwerker om de uitvoering van Programma Jeugd te realiseren;
4. Hiervoor het beschikbare budget van €8.500 in te zetten en daarnaast een begrotingswijziging door te voeren van €36.500 en dit ten laste te brengen van het jaarresultaat van 2026;
5. In te stemmen met een structurele verhoging van het gezondheidsbudget voor GGD werkzaamheden met €7.500;
6. Hiervoor een begrotingswijziging door te voeren en ten laste te brengen van de meerjarige geraamde jaarresultaten.

Besloten in de openbare raadsvergadering van 2 februari 2026

De griffier,

De voorzitter,

G. van Essen

M. Schrier

